

**ՓՈԽՀԱՄԱՁԱՅՆԵՑՄԱՆ ԸՆԹԱՑԱԿԱՐԳԻ ՄԻՋՈՑՈՎ
ԳՈՐԾԻ ԼՈՒԾՄԱՆ ԿԱՐԳԸ ՍԱՀՄԱՆԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ
ՈՐՈՇՄԱՆ ՆԱԽԱԳԻԾ**

Նախագիծ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ՈՐՈՇՈՒՄ

«__» _____ 2019թ.
թիվ ____ Ն

**ՓՈԽՀԱՄԱՁԱՅՆԵՑՄԱՆ ԸՆԹԱՑԱԿԱՐԳԻ ՄԻՋՈՑՈՎ ԳՈՐԾԻ ԼՈՒԾՄԱՆ ԿԱՐԳԸ
ՍԱՀՄԱՆԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ**

Հիմք ընդունելով Հայաստանի Հանրապետության հարկային օրենսգրքի 378-րդ հոդվածի 2-րդ մասը՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարությունը որոշում է.

1. Սահմանել կրկնակի հարկումը բացառելու մասին վավերացված միջազգային պայմանագրի շրջանակներում փոխհամաձայնեցման ընթացակարգի միջոցով գործի լուծման կարգը՝ համաձայն հավելվածի:
2. Սույն որոշումն ուժի մեջ է մտնում 2020 թվականի հունվարի 1-ից:

Հայաստանի Հանրապետության վարչապետ

Հավելված

ԿԱՐԳ

ՓՈԽՀԱՄԱՁԱՅՆԵՑՄԱՆ ԸՆԹԱՑԱԿԱՐԳԻ ՄԻՋՈՑՈՎ ԳՈՐԾԻ ԼՈՒԾՄԱՆ

1. Ընդհանուր դրույթներ

1. Փոխհամաձայնեցման ընթացակարգը (այսուհետ՝ Ընթացակարգ) կարգավորում է ՀՀ կողմից վավերացված կրկնակի հարկումը բացառող համաձայնագրերի (այսուհետ՝ Համաձայնագիր) դրույթներին չհամապատասխանող հարկման ընթացակարգերը:

2. Ընթացակարգով սահմանված դրույթները կիրառելի են այնքանով, որքանով չեն հակասում Համաձայնագրերի դրույթներին:

3. Օրենսգրքի 378-րդ հոդվածի 1-ին մասի համաձայն, ՀՀ ռեզիդենտ ֆիզիկական անձը կամ ռեզիդենտ կազմակերպությունը (այսուհետ՝ Դիմող) կարող է, Համաձայնագրով նախատեսված կարգով, Ընթացակարգ սկսելու դիմում (այսուհետ՝ Դիմում) ներկայացնել ՀՀ հարկային մարմնին (այսուհետ՝ Հարկային մարմին):

4. Դիմողը Դիմումը ներկայացնում է Հարկային մարմնին համապատասխան Համաձայնագրով սահմանված ժամկետներում: Սահմանված ժամկետում Դիմում չներկայացնելը կարող է հիմք հանդիսանալ Հարկային մարմնի կողմից Դիմումը մերժելու համար:

5. Իրավասու մարմնի կողմից Ընթացակարգ սկսելու համար որևէ վճար չի գանձվում:

2. Ընթացակարգի դիմելու գործընթաց

6. Դիմողը Դիմումի մեջ ներկայացնում է հետևյալ տեղեկությունները.

1) Դիմողի անունը (ֆիզիկական անձանց դեպքում – անուն, ազգանուն), բնակության վայրը, ծանուցման հասցեն (եթե այն տարբերվում է բնակության վայրից), իրավաբանական անձանց դեպքում գտնվելու վայրը, պետական գրանցման վկայականի համարը, ինչպես նաև Դիմումով ներկայացված գործարքների կողմերը,

2) Համաձայնագրի կողմ հանդիսացող մյուս երկրի իրավասու մարմնի անունը և առկայության դեպքում, տարածքային հարկային մարմնի անվանումը, ում կողմից իրականացված գործողությունները հանգեցրել կամ կարող են

հանգեցնել հարկման, որը չի համապատասխանում Համաձայնագրի դրույթներին,

3) Համաձայնագրի այն հոդվածը, որի դրույթները Դիմողի կարծիքով խախտվել կամ չեն կիրառվել, այդ դրույթների կիրառման վերաբերյալ Դիմողի մեկնաբանությունները,

4) Դիմումով ներկայացված գործին առնչվող ժամանակահատվածը,

5) Դիմումով ներկայացված գործարքների վերաբերյալ մանրամասն տեղեկատվություն և համառոտ նկարագրություն համապատասխան փաստերի վերլուծության և հիմնավորող հաշվարկների վերաբերյալ,

6) Դիմողի տրանսֆերային գնագոյացման փաստաթղթերը, որոնք առկա են և վերաբերում են Դիմումով ներկայացված գործարքներին,

7) առկայության դեպքում՝

ա) Համաձայնագրի մյուս կողմ հանդիսացող երկրի իրավասու մարմնին ներկայացված կամ ներկայացման ենթակա դիմումի պատճենը, ինչպես նաև համապատասխան փաստաթղթերը, ներառյալ նամակները, առարկությունները, հղումները և այլ փաստաթղթերը, որոնք ստացվել են այդ երկրի իրավասու մարմնի կողմից,

բ) առարկություն, բողոք կամ փոխհատուցման չափի որոշման վերաբերյալ տեղեկանք կամ ցանկացած այլ հիմնավորող փաստաթուղթ, որը ներկայացվել է Դիմողի կողմից Համաձայնագրի կողմ հանդիսացող երկու երկրներից որևէ մեկին,

գ) նախկինում նմանատիպ դեպքի վերաբերյալ դատարանի վճիռ կամ Համաձայնագրի կողմ հանդիսացող երկու երկրներից որևէ մեկում նմանատիպ վարույթների վերաբերյալ տեղեկատվություն,

դ) ցանկացած այլ երկրների միջև փոխհամաձայնեցման ընթացակարգի միջոցով նմանատիպ գործի լուծման փաստաթղթի պատճենը, որը կարող է ազդեցություն ունենալ Ընթացակարգի վրա,

ե) ցանկացած այլ տեղեկատվություն, որը Դիմողը կհամարի տեղին:

7. Դիմումը ստորագրվում է Դիմողի կամ վերջինիս կողմից Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով լիազորված անձի կողմից:

8. Դիմողը Կարգի 4-րդ կետով սահմանված կարգով տեղեկատվություն է ներկայացնում Հարկային մարմին թղթային կամ էլեկտրոնային տարբերակով՝ հայերեն, անգլերեն կամ ռուսերեն տարբերակներով, ընդ որում անգլերեն կամ ռուսերեն փաստաթղթերի թարգմանությունը կատարվում է Հարկային մարմնի պահանջով՝ պահանջի վերաբերյալ Հարկային մարմնի կողմից գրավոր ծանուցում ստանալուց հետո 10 աշխատանքային օրվա ընթացքում:

9. Դիմումը ստանալուց հետո 30 աշխատանքային օրվա ընթացքում Հարկային մարմինը գրավոր ծանուցում է (թղթային կամ էլեկտրոնային) Դիմողին՝ Դիմումին ընթացք տալու կամ մերժելու կամ Դիմումով ներկայացված գործի վերաբերյալ լրացուցիչ տեղեկատվություն պահանջելու վերաբերյալ:

3. Իրավասու մարմինների միջև բանակցություններ

10. Դիմումը ստանալուց հետո, Հարկային մարմինն ուսումնասիրում է գործի փաստական հանգամանքները և, անհրաժեշտության դեպքում, դիմում է այլ երկրի իրավասու մարմնին՝ Ընթացակարգի մեկնարկելու նպատակահարմարության հայցով, որպեսզի պարզի Դիմումով ներկայացված դեպքի վերաբերյալ Համաձայնագրի մյուս կողմ հանդիսացող երկրի իրավասու մարմնի դիրքորոշումը:

11. Հարկային մարմինը ծանուցում է Դիմողին Համաձայնագրի մյուս կողմ հանդիսացող երկրի իրավասու մարմնի կողմից Դիմումն ընդունելու կամ Ընթացակարգ մեկնարկելու հայցը մերժելու մասին որոշումը ստանալուց հետո 30-օրյա ժամկետում:

12. Այն դեպքում, երբ Ընթացակարգ մեկնարկելու հայցը Համաձայնագրի մյուս կողմ հանդիսացող երկրի իրավասու մարմնի կողմից ընդունվել է, ապա Հարկային մարմինը մյուս երկրի իրավասու մարմնի հետ սկսում է քննարկումներ այդ որոշումը ստանալուց հետո 30 աշխատանքային օրվա ընթացքում:

13. Հարկային մարմինը Համաձայնագրի մյուս կողմ հանդիսացող երկրի իրավասու մարմնին է ներկայացնում իր դիրքորոշումը, որը կարող է ներառել հետևյալ տեղեկությունները՝

1) Դիմողի անունը, (ֆիզիկական անձանց դեպքում – անուն, ազգանուն), բնակության հասցեն (ծանուցման հասցեն, եթե այն տարբերվում է բնակության վայրից), իրավաբանական անձանց դեպքում՝ գտնվելու վայրը, պետական գրանցման վկայականի համարը, մյուս երկրում Դիմումով ներկայացված գործարքների փոխկապակցված կողմերը և այդ հարաբերությունների որոշման հիմքերը,

2) Հարկային մարմնի կոնտակտային տվյալները,

3) խնդրի ամփոփ նկարագիրը, Դիմումով ներկայացված գործարքները, հարկերի հաշվարկման հիմքերը,

4) Դիմումով ներկայացված գործին առնչվող ժամանակահատվածը,

5) Դիմումով ներկայացված եկամտի գումարը և յուրաքանչյուր հարկային տարվա կտրվածքով հարկի հաշվարկումը,

6) Դիմողի հարկային հաշվարկներից (հաշվետվություններից) համապատասխան ամփոփ տեղեկատվություն,

7) հարկի հաշվարկման նկարագիրը, ներքին օրենսդրության և Համաձայնագրի համապատասխան հոդվածները,

8) լրացուցիչ տեղեկությունների հիման վրա կատարված հաշվարկներ (կարող է ներառել ֆինանսական և տնտեսական տեղեկությունները, հաշվետվությունները, բացատրական ուղեցույցեր, ինչպես նաև Դիմողի փաստաթղթեր և փաստեր, եթե դրանք տեղին են),

9) հարկի հաշվարկի համար կիրառված մեթոդաբանության և համադրելի գործարքների նկարագրերը,

10) հարկի հաշվարկման համար կիրառված տրանսֆերային գնագոյացման մեթոդի ընտրության բացատրությունը:

14. Հարկային մարմինը կարող է Ընթացակարգ իրականացնել Համաձայնագրի մյուս կողմ հանդիսացող երկրի իրավասու մարմնի հետ անմիջական քննարկումների միջոցով՝ հաշվի առնելով յուրաքանչյուր դեպքի առանձնահատկությունները:

15. Այն դեպքում, երբ Հարկային մարմինը Համաձայնագրի մյուս կողմ հանդիսացող երկրի իրավասու մարմնից ստացել է Ընթացակարգ մեկնարկելու նպատակահարմարության հայց, կարող է մերժել հայցը կամ անհրաժեշտության դեպքում պարզաբանում կամ լրացուցիչ տեղեկություններ ստանալու դեպքում դիմել Համաձայնագրի մյուս կողմ հանդիսացող երկրի իրավասու մարմնին: Ընթացակարգ մեկնարկելու նպատակահարմարության հայցի պատասխանը կարող է ներառել հետևյալ տեղեկությունները՝

1) նշում, որ նախնական դիրքորոշման տեսակետն կամ առաջարկվող լուծումն ընդունելի է,

2) խնդիրների կամ հատվածների նշում, որտեղ Համաձայնագրի կողմ հանդիսացող երկրների իրավասու մարմիններն ունեն համաձայնություն կամ տարաձայնություն,

3) լրացուցիչ տեղեկությունների կամ որոշ խնդիրների պարզաբանման համար անհրաժեշտ բացատրությունների հայցում,

4) այլ կամ լրացուցիչ տեղեկությունների ներկայացում, որոնք առնչվում են դեպքին, սակայն բարձրացված չեն դիրքորոշման մեջ, և

5) խնդիրը լուծելու առաջարկներ կամ տեսակետներ:

16. Ընթացակարգի շրջանակներում իրավասու մարմինների միջև տեղեկությունների փոխանակումը ամբողջությամբ պաշտպանված է Համաձայնագրի գաղտնիությունն ապահովող դրույթներով:

4. Բանակցությունների արդյունքները

17. Իրավասու մարմինների միջև քննարկումների արդյունքում ձեռք բերված համաձայնության հիման վրա կազմվում է համառոտ տեղեկանք, որում արտացոլվում է Համաձայնագրի կողմ հանդիսացող երկու երկրների կողմից տրամադրված արտոնության չափերը, ինչպես նաև այդպիսի արտոնության տրամադրման եղանակը: Համառոտ տեղեկանքը ներկայացվում է մյուս երկրի իրավասու մարմնի հաստատմանը:

18. Մյուս երկրի իրավասու մարմնի կողմից համառոտ տեղեկանքի վերաբերյալ վերջնական համաձայնություն ստանալուց հետո, Հարկային մարմինը ծանուցում է Դիմողին՝ ձեռքբերված համաձայնությունների մասին:

19. Դիմողը ձեռք բերված համաձայնությունների մասին համառոտ տեղեկանքի վերաբերյալ դիրքորոշումը ներկայացնում է Հարկային մարմնին՝ համառոտ տեղեկանքը ստանալու օրվան հաջորդող 30 աշխատանքային օրերի ընթացքում:

20. Այն դեպքում, երբ Դիմողը համաձայն է համառոտ տեղեկանքով ներկայացված համաձայնությանը, ապա գրավոր ձևով տեղեկացնում է Հարկային մարմնին: Ստանալով Դիմողի համաձայնությունը՝ Հարկային մարմինը ողջամիտ ժամկետում մյուս երկրի իրավասու մարմնի հետ փոխանակում է փոխադարձ համաձայնության վերաբերյալ գրավոր հաստատում: Իրավասու մարմինների միջև փոխադարձ համաձայնության վերաբերյալ գրավոր հաստատումների փոխանակումից հետո Ընթացակարգը համարվում է ավարտված:

21. Դիմողը կարող է մասամբ ընդունել համառոտ տեղեկանքով ներկայացված համաձայնությունները այն դեպքերում, երբ երկու իրավասու մարմինները այդ հարցում ձեռք կբերեն համաձայնություն:

22. Այն դեպքում, երբ Դիմողին չի բավարարում իրավասու մարմինների միջև ձեռք բերված համաձայնությունը, Դիմողը կարող է մերժել այն: Այդ դեպքում իրավասու մարմինները գործը կհամարեն փակված և նույնը կառաջարկվի Դիմողին կամ կարող են հաշվի առնել Դիմողի կողմից ներկայացված այլընտրանքային դիրքորոշումը: Դիմումի վերաբերյալ Համաձայնագրի կողմ հանդիսացող երկրների իրավասու մարմինների միջև ձեռքբերված համաձայնությունը մերժելու դեպքում, Դիմողը կարող է գործը շարունակել գանգատարկման գործընթացի և (կամ) դատարանի միջոցով, եթե հնարավոր է:

23. Հարկային մարմինը կատարում է համապատասխան քայլեր Համաձայնագրի կողմ հանդիսացող երկրների իրավասու մարմինների միջև ձեռք բերված համաձայնությունն իրականացնելու ուղղությամբ:

5. Ընթացակարգի արդյունքի իրավական ազդեցությունը

24. Ցանկացած համաձայնություն, որ ձեռք է բերվել Ընթացակարգի ներքո, կատարվում է անկախ ՀՀ հարկային օրենսդրության մեջ առկա ժամանակային սահմանափակումներից:

25. Ընթացակարգի արդյունքը կիրառվում է միայն այդ առանձնահատուկ դեպքի և միայն այն ժամանակահատվածի նկատմամբ, որի համար իրականացվել է Ընթացակարգը:

26. Այն դեպքում, երբ Հարկային մարմինը Դիմողի Դիմումի համաձայն, ի վիճակի չէ Համաձայնագրով նախատեսված ժամկետներում լուծել գործը Համաձայնագրի մյուս կողմ հանդիսացող երկրի իրավասու մարմնի հետ Ընթացակարգի միջոցով, ապա ցանկացած լուծում չստացած գործ Դիմողը կարող է ներկայացնել արբիտրաժային դատարան (միջնորդ դատարան), եթե դա նախատեսված է Համաձայնագրով: Մնացած չկարգավորված հարցերը ենթակա են կարգավորման Համաձայնագրով սահմանված կարգով:

27. Հարկ վճարողը կարող է նախընտրել խնդիրները լուծել ինքնուրույն ոչ թե Ընթացակարգի միջոցով, կամ այլընտրանքային տարբերակով. Հարկային մարմնին խնդրել ճշգրտել խնդիրներից մեկը, իսկ մյուսները՝ ինքնուրույն:

28. Եթե Հարկային մարմինը կաշկանդված է դատարանի որոշմամբ, որը խոչընդոտում է Ընթացակարգի շրջանակներում արտոնության տրամադրմանը, Հարկային մարմինը Դիմողին է ներկայացնում այդ դիրքորոշումը՝ բացատրելով այդ որոշման իրավական հիմքերը:

29. Այն դեպքում, երբ Ընթացակարգի արդյունքով պայմանավորված հարկի վերահաշվարկը հանգեցնում է տուգանքի աճի, ապա Հարկային մարմինը կարող է տրամադրել տուգանքի վճարման ազատում, եթե Հարկային մարմնի կողմից բոլոր փաստերի և հանգամանքների ուսումնասիրությունից հետո ևս նախնական հիմնավորված տուգանքի չափը մնացել է անփոփոխ:

30. Համաձայնագրի կողմ հանդիսացող երկրների իրավասու մարմինները կառաջնորդվեն այնպիսի մոտեցումներով, որոնք կնվազեցնեն Դիմողների համար ցանկացած ոչ տեղին պարտավորությունների վճարումը, որը պայմանավորված է Ընթացակարգի դեպքում պարտավորությունների հաշվարկման տարբերակված մոտեցումներով:

31. Դիմողը կարող է խնդրել Դիմումով նախատեսված գործի նկատմամբ հարկային պարտավորությունների հաշվարկման հետաձգում կամ կասեցում: Հարկային մարմինը կարող է ընդունել հարկային պարտավորությունների հաշվարկման կասեցման և (կամ) հետաձգման որոշումը, որ կարող է սկսվել Դիմումի ներկայացման օրվանից մինչև իրավասու մարմինների միջև դեպքի հանգուցալուծումը:

6. Տիպային ժամանակացույց

32. Ստորև ներկայացված աղյուսակը նկարագրում է Ընթացակարգի իրականացման տիպային ժամանակացույցը:

Աղյուսակ 1. Ընդհանուր ցուցումներ Ընթացակարգի գործընթացի ժամանակացույցի վերաբերյալ

#	Գործողություն	Ժամկետ
1	Դիմողի կողմից	Համաձայնագրով

2	<p>Ընթացակարգի մեկնարկ- դիմումի ներկայացում</p> <p>Հարկային մարմնի կողմից դիմումի ուսումնասիրությունն և՝</p>	<p>սահմանված ժամկետում</p> <p>Դիմումի ներկայացման օրվանից 30-օրյա ժամկետում</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • դիմումի մերժում, 	
	<ul style="list-style-type: none"> • մյուս երկրի իրավասու մարմին հարցման ներկայացում, 	
	<ul style="list-style-type: none"> • դիմողից լրացուցիչ տեղեկություններ ստանալու նպատակով այլ փաստաթղթերի պահանջում: 	
3	<p>Մյուս երկրի իրավասու մարմնի կողմից Ընթացակարգ սկսելու հարցման համապատասխանության որոշում</p>	<p>Հարկային մարմնին անհրաժեշտ տեղեկություններ տրամադրելուց հետո 30-օրյա ժամկետում:</p>
4	<ul style="list-style-type: none"> • Եթե հարցումն ընդունվում է - Ընթացակարգի շուրջ քննարկումների մեկնարկ մյուս երկրի իրավասու մարմնի հետ և ծանուցում դիմողին 	<p>Մյուս երկրի իրավասու մարմնի կողմից որոշումն ընդունելուց հետո 30-օրյա ժամկետում:</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Եթե հարցումը մերժվում է - ծանուցում դիմողին 	
5	<p>Մյուս երկրի իրավասու մարմնի կողմից ներկայացված գործի ուսումնասիրություն,</p>	<p>Դիրքորոշումը ստանալուց հետո 6-ամսյա ժամկետում:</p>
	<p>դիրքորոշման ամբողջականության վերաբերյալ նախնական գնահատական և</p>	

անբավարար
տեղեկությունների
վերաբերյալ
ծանուցում, ինչպես
ևսև դիմողին
միակողմանի
ազատման
տրամադրման
հնարավորություն:

Մյուս երկրի
իրավասու մարմնի
կողմից կողմից
դիրքորոշմանը
պատասխանում

6

իրավասու
մարմինների միջև
բանակցությունների
անցկացում

6 ամիս

7

իրավասու
մարմինների միջև
փոխհամաձայնեցում,
որը փոխըմբռնման
հուշագրի տեսքով
փաստաթուղթ է երկու
իրավասու

Դիմումի ընդունումից
հետո 24-ամսյա
ժամկետում

8

մարմինների միջև
Դիմողի կողմից
փոխհամաձայնությա
ն հաստատում

30 աշխատանքային
օրվա ընթացքում

9

Փոխհամաձայնեցման
ընդհանուր
դրույթների և
պայմանների
հաստատում,
վերջնական
նամակների
փոխանակում

Դիմողի կողմից
փոխհամաձայնեցման
հաստատումից հետո
հնարավոր սեղմ
ժամկետում:

10

Փոխհամաձայնեցման
ընթացակարգի
իրականացում

Վերջնական
նամակների
փոխանակումից հետո
3-ամսյա ժամկետում: